

Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка
Факультет спеціальної освіти, психології і соціальної роботи
Кафедра логопедії і спеціальних методик

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ВИРОБНИЧА ЛОГОПЕДИЧНА ПРАКТИКА В ЗАКЛАДАХ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ

для підготовки фахівців першого (бакалаврського) рівня вищої освіти

за освітньо-професійною програмою Спеціальна освіта (Логопедія)

спеціальності 016 Спеціальна освіта

спеціалізації 016.01 Логопедія

галузі знань 01 Освіта/Педагогіка

мова навчання українська

2025 – 2026 навчальний рік

Розробники комплексу:

Олексій ГАВРИЛОВ, кандидат психологічних наук, професор;

Наталія ГАВРИЛОВА, кандидат психологічних наук, професор;

Оксана КОНСТАНТИНІВ, кандидат педагогічних наук, доцент;

Олена МІЛЕВСЬКА, кандидат педагогічних наук, доцент;

Оксана ТКАЧ, кандидат педагогічних наук, старший викладач.

Ухвалено на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик

Протокол № _____ від _____ 2024 року

ПОГОДЖЕНО

Керівник

групи забезпечення освітньої програми

підпис

ініціали та прізвище

1. Вступ

Програма виробничої логопедичної практики в закладах дошкільної освіти підготовлена для здобувачів вищої освіти галузі знань 01 Освіта/Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) ступеня вищої освіти бакалавр. Програма розроблена відповідно до “Положення про проведення практики здобувачів вищої освіти Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (нова редакція)”, затвердженого Вченою радою 25 вересня 2020 р., наказ №108-ОД, обговорена і затверджена на засіданні кафедри логопедії та спеціальних методик Кам’янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка (протокол №2 від 06 вересня 2021 р.).

Виробнича логопедична практика в закладах дошкільної освіти є неперервною складовою практичного ознайомлення здобувачів вищої освіти з обраною спеціальністю, закріплення професійних знань і навичок, отриманих у процесі теоретичного навчання, створює умови для всебічного та ґрунтовного закріплення отриманих знань, знайомить з особливостями організації корекційної роботи у закладах дошкільної освіти, у групах для дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку та для дітей з комплексними порушеннями.

Виробнича логопедична практика в закладах дошкільної освіти має обсяг 7,5 кредитів ЕКТС (315 год.), організовується на III курсі (6 семестр), її тривалість – 7 тижнів. Вона виступає складовою цілеспрямованого процесу підготовки майбутніх вчителів-логопедів, яка поєднує теоретичне навчання в закладі вищої освіти з самостійною роботою в закладах дошкільної освіти і направлена на формування професійних навичок фахівця зі спеціальної освіти в цілому і фахівця із подолання мовленнєвих порушень – вчителя-логопеда, зокрема.

2. Мета практики

Мета даної практики – поглиблення логопедичних та психолого-педагогічних знань, формування практичних умінь і навичок використання отриманих знань для корекції порушень мовлення, ознайомлення з видами та способами діяльності учителя-логопеда у закладах дошкільної освіти, закріплення практичних навичок проведення індивідуальної та групової роботи, спрямованої на вивчення і дослідження мовленнєвого розвитку дітей, визначення їхніх особливостей через проведення діагностичних досліджень, формування навичок підготовки, розроблення і проведення різноманітних навчально-розвивальних та корекційних занять з дітьми дошкільного віку, які мають порушення мовленнєвого розвитку.

3. Завдання навчальної психолого-педагогічної практики

1. Включити здобувача вищої освіти в основні види практичної діяльності вчителя-логопеда

2. Провести уточнення, закріплення і збагачення знань, отриманих під час вивчення освітніх компонентів.

3. Застосовувати теоретико-методологічні знання в галузі знань 01 Освіта/ Педагогіка спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія, а також суміжних спеціальностей з метою організації практичної роботи на посаді вчителя-логопеда в дошкільному закладі освіти з дітьми дошкільного віку з порушеннями мовлення різної етіології і патогенезу.

4. Апробувати і реалізувати під час практичної діяльності з дітьми дошкільного віку з порушеннями мовлення отримані теоретичні знання, уміння і навички під час вивчення освітніх компонентів, які формують освітньо-професійну програму і відображені в навчальному плані.

5. Організовувати і проводити логопедичне обстеження дітей дошкільного віку, аналізувати його результати і діагностувати виявлені відхилення в розвитку мовлення.

6. Здійснювати перспективне і поточне планування логопедичної роботи (перспективний план логопедичної роботи з групою, плани окремих фронтальних й індивідуальних занять) в групах закладу дошкільної освіти, в яких перебувають діти з порушеннями мовлення різного типу (для дітей із загальним недорозвитком мовлення (надалі – ЗНМ), із фонетико-фонематичним недорозвитком мовлення (надалі – ФФНМ), фонетичним недорозвитком мовлення (надалі – ФНМ).

7. Визначати і реалізовувати у взаємозв'язку навчально-виховні, корекційні, розвиваючі і реабілітаційні завдання використовуючи різноманітні психолого-педагогічні підходи з урахуванням індивідуальних і типологічних особливостей розвитку дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

8. Проводити методично правильний і обґрунтований вибір вербального і невербального матеріалу, наочних і роздаткових матеріалів, сучасних комп'ютерних, технічних та інших засобів навчання, які використовуються під час організації роботи з дітьми дошкільного віку з типовим розвитком і мовленнєвими порушеннями; самостійно добирати, виготовляти і використовувати демонстраційний та роздатковий дидактичний матеріал з урахуванням вікових, індивідуальних та типологічних особливостей дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення.

9. Опанувати прийомами організації спільної командної роботи з психологом, вихователями, музичним керівником, фізичним реабілітологом і іншими фахівцями закладів дошкільної освіти, а також батьками дітей; розробляти програму індивідуального розвитку дитини з урахуванням

наявних у неї порушень мовленнєвого розвитку.

10. Навчати батьків дітей з мовленнєвими порушеннями окремим корекційним прийомом і добирати адекватні методичні прийоми, які вони можуть використовувати з метою проведення роботи в домашніх умовах для подолання мовленнєвих порушень у власних дітей.

11. Пропагувати логопедичні знання серед спеціалістів, вихователів і батьків дітей, які навчаються в закладі дошкільної освіти, сприяти підвищенню їх психолого-педагогічної компетенції.

4. Програмні компетентності навчання

Інтегральна компетентність:

Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі і практичні проблеми спеціальної та інклюзивної освіти у процесі корекційно-педагогічної, діагностико-консультативної, дослідницької та культурно-просвітницької діяльності або у процесі навчання, що передбачає застосування основних теорій і методів логопедії і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.

Загальні компетентності:

ЗК-4. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК-6. Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології

ЗК-8. Здатність працювати в команді.

ЗК 9. Здатність до міжособистісної взаємодії.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК-3. Здатність застосовувати психолого-педагогічні, дефектологічні, медико-біологічні, лінгвістичні знання у сфері професійної діяльності.

СК-4. Здатність планувати та організовувати освітньо-корекційну роботу з урахуванням структури та особливостей порушення мовленнєвого розвитку, актуального стану та потенційних можливостей осіб з обмеженими освітніми потребами.

СК 6. Здатність працювати в команді, здійснювати комплексний логопедичний, психологічний та соціальний супровід дітей з особливими освітніми потребами.

СК 5. Здатність реалізовувати ефективні корекційно-освітні технології в роботі з дітьми, підлітками, дорослими з порушенням мовленнєвого розвитку, доцільно обирати методичне та інформаційно-комп'ютерне забезпечення.

СК-7. Здатність дотримуватися вимог до організації корекційно-розвивального освітнього середовища.

СК 11. Здатність дотримуватися основних принципів, правил, прийомів і форм суб'єкт-суб'єктної комунікації.

СК 12. Здатність організовувати дитячий колектив, створювати в ньому рівноправний клімат і комфортні умови для особистісного розвитку вихованців та їхньої соціальної інтеграції.

СК 13. Здатність будувати гармонійні стосунки з особами з порушеннями мовленнєвого розвитку, їх сім'ями та учасниками спільнот без упередженого ставлення до їх індивідуальних потреб.

СК 16. Здатність до особистісного та професійного самовдосконалення.

Очікувані результати виробничої логопедичної практики в закладах дошкільної освіти

РН 2. Здійснювати пошук, аналіз та синтез розв'язування конкретних задач спеціальної та інклюзивної освіти.

РН 4. Застосовувати для розв'язування складних задач спеціальної освіти сучасні методи діагностики психофізичного розвитку дітей, критично аналізувати достовірність одержаних результатів оцінювання, визначати на основі їх інтерпретації особливі освітні потреби дітей та рекомендації щодо

РН 5. Розуміти принципи, методи, форми та сутність організації логопедичного супроводу в різних типах закладів.

РН 6. Планувати освітньо-корекційну роботу на основі результатів психолого-педагогічної діагностики осіб з порушеннями мовленнєвого розвитку з урахуванням їх вікових та індивідуально-типологічних особливостей.

РН 7. Вільно спілкуватись усно і письмово українською та іноземною мовами у професійному середовищі, володіти фазовою термінологією та професійним дискурсом.

РН 8. Організовувати і здійснювати психолого-педагогічне вивчення дітей з особливостями психофізичного розвитку, діагностико-консультативну діяльність.

РН 10. Здійснювати спостереження за дітьми з порушеннями мовлення, реалізовувати логопедичний супровід з урахуванням психофізичних, вікових особливостей, індивідуальних освітніх потреб, можливостей та здібностей.

РН 11. Застосовувати у професійній діяльності знання про методики, технології, форми і засоби реабілітації та корекційно-розвивального навчання дітей з особливими освітніми потребами.

РН 12. Аргументувати, планувати і надавати психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (супровід) відповідно до рівня розвитку і функціонування, обмеження життєдіяльності дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку.

РН 14. Реалізовувати психолого-педагогічний супровід дітей з порушеннями мовленнєвого розвитку в умовах інклюзії.

РН 17. Мати навички самостійного навчання та пошуку необхідної інформації.

5. Терміни проходження практики

Виробнича логопедична практика в закладах дошкільної освіти має обсяг 7,5 кредитів ЕКТС (315 год.), організовується на III курсі (6 семестр), її тривалість – 7 тижнів. Вона виступає складовою цілеспрямованого процесу підготовки майбутніх вчителів-логопедів, яка поєднує теоретичне навчання в закладі вищої освіти з самостійною роботою в закладах дошкільної освіти і направлена на формування професійних навичок фахівця зі спеціальної освіти в цілому і фахівця із подолання мовленнєвих порушень – вчителя-логопеда, зокрема.

6. Бази практики

Навчальна та виробнича логопедичні практики проводяться на базах, які відповідають вимогам програми підготовки фахівців за спеціальністю 016 Спеціальна освіта і спеціалізацією 016.01 Логопедія, типовому положенню про заклади дошкільної та загальної середньої освіти, Положенню про логопедичні пункти системи освіти (№ 135 від 13 березня 1993 року) та Про затвердження Порядку надання логопедичних послуг в системі освіти (на стадії обговорення), Положення про інклюзивно-ресурсний центр (від 12 липня 2017 р. № 545 зі змінами № 617 від 22.08.2018 і № 983 від 21.10.2020), Положення про спеціальну школу та Положення про навчально-реабілітаційний центр (від 6 березня 2019 р. № 221 зі змінами № 586 від 01.06.2020 і № 853 від 02.09.2020) та наказу щодо Порядку комплектування дошкільних навчальних закладів (груп) компенсуючого типу (№414/12288 від 11 квітня 2006 р.), наказу про Порядок організації діяльності інклюзивних груп у закладах дошкільної освіти (від 10 квітня 2019 р. № 530) та інструктивно-методичних рекомендацій щодо організації навчання осіб з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої освіти.

Студенти-практиканти направляються у заклади згідно укладених університетом договорів з базами практик та закріплюються за вчителями-логопедами, що мають досвід роботи не менше трьох років. Розподіл студентів на практику проводиться з урахуванням теми їх наукового дослідження та майбутнього місця роботи після закінчення навчання. Студенти можуть самостійно (узгоджуючи з керівництвом факультету та методистом з практики) вибирати місце проходження практики. Студенти заочного відділення, які вже мають місце роботи і працюють за вищезначеною спеціальністю можуть проходити практику за своїм місцем роботи, якщо у закладі є всі умови для виконання запланованих робіт.

У м. Кам'янець-Подільський базами практики є:

Мережа закладів дошкільної освіти:

1. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 1 “Барвінок”
2. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 3 “Теремок”

3. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 5 “Олімпійський”
4. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 8 “Колосок”
5. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 9 “Барвистий віночок”
6. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 12 “Веселка”
7. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 15 “Джерельце”
8. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 16 “Айболить”
9. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 17 “Світлячок”
10. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 19 “Калинка”
11. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 20 “Дзвіночок”
12. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 21 “Золота рибка”
13. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 23 “Лелека”
14. Кам'янець-Подільський заклад дошкільної освіти № 30 “Сонечко”

7. Організація проведення практики

Програма виробничої логопедичної практики в закладах дошкільної освіти визначає обсяги знань і умінь, якими повинен оволодіти здобувач ступеня вищої освіти бакалавр спеціальності 016 Спеціальна освіта спеціалізації 016.01 Логопедія ОП Спеціальна освіта (Логопедія) відповідно до вимог освітньо-кваліфікаційної характеристики; закріплює алгоритми вивчення навчального матеріалу освітніх компонентів “Логопедія”, “Логопсихологія”, “Спеціальна методика початкового навчання мови”, “Спеціальна методика математики з основами математичних знань”, спецкурсів “Мовленнєві та сенсорні системи та їх порушення”, “Пропедевтика мовленнєвих порушень” і включає в себе необхідне методичне забезпечення, складові та технологію оцінювання професійно-практичних досягнень здобувачів.

Направлення здобувачів вищої освіти на практику здійснюється відповідно до навчального плану ОПП Спеціальна освіта (Логопедія) і підтверджується наказом по університету не пізніше, ніж за 10 днів до початку практики. Загальне керівництво й контроль за проходженням здобувачами вищої освіти практики проводить методист по практиці від закладу вищої освіти. Розподіл студентів по базам практики проводиться методистом спільно з завідувачем кафедри. Безпосереднє керівництво й контроль за виконанням плану проходження практики здобувачем вищої освіти і оцінювання її результатів здійснює керівник практики – науково-педагогічний працівник, призначений на кафедрі.

8. Зміст практики

Робочий день здобувача вищої освіти під час проходження логопедичної практики в закладах дошкільної освіти практики триває 6 годин. Початок і закінчення робочого дня узгоджується з вихователями груп, в яких він буде працювати, з логопедом та керівництвом закладу дошкільної освіти і складається відповідно до графіку роботи логопеда. Він включає в себе 4 години щоденної освітньої роботи з вихователями у

групах або з логопедом і решти 2-х годин до або після роботи вчителя-логопеда у групах з підготовки, розробки і тренування у проведенні відповідних занять. Протягом цих 2-х годин здобувач-практикант проводить спостереження за дітьми з типовим розвитком і з порушеннями мовлення, виконує окремі завдання практики, проводить дослідження, які можна використовувати у процесі написання курсової роботи, наукової статті та інші види робіт відповідно до індивідуального планування. Щоденний зміст виконаної роботи фіксується практикантом у щоденнику логопедичної практики. Здобувачі-практиканти розподіляються по базових закладах дошкільної освіти з урахуванням кількості дошкільних груп, кількість не більше 3-х осіб.

У перші дні проходження практики здобувачі вищої освіти знайомляться з графіком роботи закладу дошкільної освіти, розкладом занять, режимом дня закладу, після чого складають індивідуальні плани проходження практики та узгоджують їх з вихователями, вчителем-логопедом закладу і керівником практики від закладу вищої освіти.

Під час проходження практики здобувачі вищої освіти практично знайомляться з різними типами закладів дошкільної освіти, у яких можуть перебувати діти з порушеннями мовлення різної етіології та патогенезу: з фонетико-фонетичним недорозвиненням мовлення, з загальним недорозвитком мовлення, з комплексними порушеннями, де однією із особливостей розвитку виступає недорозвинення мовленнєвої функції первинного або вторинного характеру. Під час перебування у закладі дошкільної освіти вони спостерігають за роботою вчителя-логопеда, вихователів дитячих груп, фахівців психологічного і медичного профілю, інших спеціалістів і керівників, готують та проводять пробні і контрольні логопедичні заняття і заняття з розвитку мовлення, формування уявлень про навколишній світ та заняття з формування початкових математичних уявлень.

За період проходження практики здобувачі вищої освіти відвідують такі заняття: ознайомлення з довкіллям, розвиток мовлення, заняття з ігрової, трудової, образотворчої, суспільно-корисної діяльності, виховні заходи, а також планують та проводять такі заняття під спостереженням і керівництвом фахівців закладів дошкільної освіти. Вони працюють над виготовленням роздаткового дидактичного матеріалу, наочних посібників, демонстраційних матеріалів для проведення самостійних корекційних і освітніх занять та надають допомогу фахівцям відповідного профілю закладу дошкільної освіти. Вони також готують матеріали для проведення тематичних бесід з батьками, які виховують дітей з порушеннями мовлення і проводять з ними консультації за відповідно розробленими і

підготовленими темами під керівництвом та у присутності вчителя-логопеда.

Структура практики

1-й етап – підготовчий. Він передбачає організацію і проведення настановної конференції та розробку індивідуального плану роботи для проходження практики здобувачами вищої освіти. Під час проведення конференції здобувачі вищої освіти, які направляються на практику в заклади дошкільної освіти знайомляться з особливостями її проходження, її метою і завданнями, змістом практичної роботи, отримують від керівника практики вказівки щодо підготовки необхідної звітної документації практики та вимоги щодо її оформлення, отримують у разі необхідності консультації від методиста з питань організації власної індивідуальної роботи, розподіляються у базові заклади дошкільної освіти.

2-й етап – основний. Він включає в себе знайомство з навчально-виховною, логопедичною та корекційно-реабілітаційною роботою закладу дошкільної освіти, вивчення контингенту вихованців, особливостями проведення режимних моментів, вивчення документації закладу стосовно організації в ньому освітнього процесу, корекційно-розвивального і реабілітаційного напрямків його діяльності, проведення спостереження за роботою вчителя-логопеда, музичного керівника, вихователя, корекційного педагога і психолога, за поведінкою та її особливостями у дітей під час занять. На цьому етапі передбачено проведення щоденних пробних і контрольних логопедичних занять, підготовку матеріалів і написання психолого-педагогічної характеристики на дитину, проведення занять з розвитку мовлення, ознайомлення з довкіллям, занять з малювання, ручної праці, аплікації або ліплення.

Також цей етап включає в себе знайомство з документацією, яку веде вчитель-логопед (див. додаток 4).

3-й етап – заключний. Підведення підсумків практики, оформлення звітної документації, обговорення її результатів, підготовка звіту, участь у підсумковій конференції за результатами проходження практики, отримання диференційованого заліку.

Орієнтовний структурний план проходження практики

№ за/п	Види роботи	Кількість годин
I тиждень		
Понеділок		
1	Прибуття у базові заклади дошкільної освіти, розподіл по групах	1 год.
2	Бесіда з керівництвом і логопедом закладу дошкільної освіти про стан логопедичної роботи в установі	1 год.

3	Вивчення логопедичної та іншої супровідної документації	2 год.
4	Бесіда з фахівцями закладу про особливості дітей з порушеннями мовлення та про вплив мовленнєвих порушень на процес їх розвитку	1 год.
5	Складання індивідуальних планів проходження практики	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Бесіда з логопедом про структуру логопедичних занять	1 год.
3	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
4	Ознайомлення з мовленнєвими картками	2 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
3	Вивчення взаємозв'язку в роботі спеціалістів закладу	1 год.
4	Аналіз занять, проведених логопедом закладу	2 год.
Четвер		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
3	Відвідування занять з розвитку мовлення або формування первинних математичних уявлень	1 год.
4	Бесіда з дітьми з порушеннями мовлення з метою вивчення особливостей їхнього психічного і мовленнєвого розвитку	1 год.
5	Бесіда з вихователями про особливості засвоєння знань з дітьми з порушеннями мовлення	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Вивчення взаємозв'язку в роботі логопеда і психолога	1 год.
3	Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення на заняттях	2 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
II тиждень		
Понеділок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття	1 год.
3	Підготовка до проведення занять з аплікації чи ліплення	2 год.
4	Бесіда з логопедом про роботу з батьками дітей	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття	1 год.
3	Проведення логопедичного обстеження	1 год.
4	Спостереження за дітьми з порушеннями мовлення на заняттях	2 год.
Середа		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Обговорення з логопедом найбільш ефективних прийомів розвитку мовлення у дітей	1 год.
3	Проведення пробного індивідуального заняття	1 год.
4	Складання психолого-педагогічної характеристики на дошкільника з порушеннями мовлення	1 год.
5	Вивчення зошитів та виробів дітей з порушеннями мовлення	1 год.
Четвер		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття	1 год.

3	Проведення пробного фронтального заняття	1 год.
4	Бесіда з логопедом про застосування нетрадиційних методів логопедичного впливу	1 год.
5	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття	1 год.
3	Проведення пробного фронтального заняття	1 год.
4	Проведення заняття з розвитку мовлення	1 год.
5	Проведення експериментальних досліджень	1 год.
III тиждень		
Понеділок		
1	Проведення пробного фронтального заняття	1 год.
2	Проведення пробного підгрупового заняття	1 год.
3	Відвідування логопедичних занять (з конспектуванням)	2 год.
4	Проведення бесіди з батьками дошкільників	1 год.
5	Проведення експериментальних досліджень	1 год.
Вівторок		
1	Відвідування занять	3 год.
2	Спостереження за проведенням виховного заходу	1 год.
3	Участь у позакласних заходах, організованих з дітьми з порушеннями мовлення (за вибором)	2 год.
Середа		
1	Відвідування занять	2 год.
2	Відвідування та аналіз занять інших практикантів	2 год.
3	Проведення експериментальних досліджень	1 год.
4	Участь у позакласних заходах, організованих з дітьми з порушеннями мовлення (за вибором)	1 год.
Четвер		
1	Проведення пробного виховного заходу	1 год.
2	Проведення пробних занять	2 год.
3	Проведення експериментальних досліджень	2 год.
4	Проведення режимних моментів (2-га половина дня)	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування занять	2 год.
2	Проведення пробних занять з дошкільниками	1 год.
3	Участь у позакласних заходах, організованих з дітьми з порушеннями мовлення (за вибором)	1 год.
4	Вільне спілкування з дітьми	2 год.
IV тиждень		
Понеділок		
1	Відвідування занять	2 год.
2	Спостереження за проведенням виховного заходу	1 год.
3	Психолого-педагогічне обстеження дитини з порушеннями мовлення	1 год.
4	Робота по запиту вихователя	2 год.
Вівторок		
1	Відвідування занять	3 год.
2	Проведення пробних занять з розвитку мовлення	1 год.
3	Проведення пробного виховного заходу	2 год.
Середа		

1	Спостереження за мовленнєвою активністю дітей під час режимних моментів	1 год.
2	Психолого-педагогічне обстеження дитини з порушеннями мовлення	2 год.
3	Відвідування і обговорення пробних занять	2 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
Четвер		
1	Відвідування занять	2 год.
2	Проведення пробного індивідуального заняття за вибором	2 год.
3	Бесіда з вихователями, психологом про індивідуальні особливості дітей з порушеннями мовлення	1 год.
4	Відвідування і обговорення виховних заходів	1 год.
П'ятниця		
1	Відвідування занять	1 год.
2	Спостереження за мовленнєвою активністю дітей на освітніх заняттях	2 год.
3	Відвідування і обговорення пробних занять	1 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу	2 год.
V тиждень		
Понеділок		
1	Проведення фронтального логопедичного заняття	1 год.
2	Відвідування і обговорення пробних фронтальних занять	2 год.
3	Відвідування і обговорення пробних виховних заходів	1 год.
4	Бесіда з логопедом про організацію роботи з батьками дітей з порушеннями мовлення	2 год.
Вівторок		
1	Проведення пробних індивідуальних логопедичних занять	1 год.
2	Відвідування музичних занять та обговорення з музкерівником логоритмічних пауз	2 год.
3	Відвідування і обговорення виховних заходів	1 год.
4	Підготовка до бесіди з батьками дітей (тема узгоджується з логопедом)	2 год.
Середа		
1	Проведення пробного заняття з малювання /аплікації	2 год.
2	Підготовка і проведення рухових ігор з корекційними вправами (на прогулянці)	2 год.
3	Організація тематичного спілкування з дітьми	1 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
Четвер		
1	Проведення пробного заняття з ознайомлення з навколишнім	1 год.
2	Відвідування і обговорення логопедичних занять (з аналізом)	2 год.
3	Обговорення з логопедом інноваційних методів логокорекції	1 год.
4	Підготовка до муз.заняття/фізкультури з елементами логоритміки	2 год.
П'ятниця		
1	Відвідування і обговорення логопедичних занять (з аналізом)	2 год.
2	Бесіда з методистом ЗДО, огляд методичних посібників	1 год.
3	Бесіда з вихователем, логопедом про застосування ІКТ	2 год.
4	Виготовлення роздаткового матеріалу	1 год.
VI тиждень		
Понеділок		
1	Проведення контрольного виховного заходу	1 год.
2	Відвідування і обговорення контрольних занять	2 год.

3	Підготовка і проведення нейрогімнастичних вправ дітьми	2 год.
4	Підведення підсумків проведення практики	1 год.
Вівторок		
1	Проведення контрольного фронтального заняття з формування елементарних математичних уявлень	1 год.
2	Відвідування і обговорення контрольних занять	3 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	1 год.
4	Вільне спілкування / гра з дітьми	1 год.
Середа		
1	Проведення контрольного фронтального заняття з ліплення/аплікації	1 год.
2	Відвідування і обговорення контрольних занять	3 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	1 год.
4	Участь у підготовці до свят (за запитом вихователя, логопеда)	1 год.
Четвер		
1	Проведення контрольного фронтального заняття з малювання	1 год.
2	Відвідування і обговорення контрольних занять	1 год.
3	Опрацювання методичної літератури	3 год.
4	Організація ігрової діяльності дітей (індивідуальна гра; колективна)	1 год.
П'ятниця		
1	Проведення контрольного фронтального заняття з розвитку мовлення	1 год.
2	Підготовка і проведення пальчикових ігор з дітьми	2 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	1 год.
4	Виготовлення дидактичного матеріалу	1 год.
VII тиждень		
Понеділок		
1	Проведення контрольного фронтального логопедичного заняття	1 год.
2	Відвідування і обговорення контрольних освітніх занять	3 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	1 год.
4	Вільне спілкування / гра з дітьми	1 год.
Вівторок		
1	Проведення контрольного фронтального логопедичного заняття	1 год.
2	Відвідування і обговорення контрольних логопедичних занять	3 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	1 год.
4	Підготовка до проведення занять	1 год.
Середа		
1	Проведення контрольного індивідуального заняття	1 год.
2	Обговорення контрольного уроку з розвитку мовлення	1 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних занять	2 год.
4	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	2 год.
Четвер		
1	Проведення контрольного індивідуального заняття	1 год.
2	Обговорення контрольного заняття з розвитку мовлення	1 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних логопедичних занять	2 год.
4	Відвідування і обговорення контрольних виховних заходів	2 год.
П'ятниця		
1	Проведення контрольного фронтального заняття з ознайомлення з навколишнім	1 год.
2	Відвідування і обговорення контрольних освітніх занять	1 год.
3	Відвідування і обговорення контрольних логопедичних занять	2 год.
4	Підведення підсумків проведення практики	2 год.

(Здобувачі вищої освіти, які проходять виробничу практику на базі спеціальних закладів дошкільної освіти, проводять пробні і контрольні навчальні заняття: з розвитку мовлення, з ознайомлення з довкіллям (обов'язкові); з малювання, з ручної праці, з формування елементарних математичних понять (за вибором). Обов'язковим є проведення пробних і контрольних виховних заходів та пробних і контрольних логопедичних занять)

9. Перелік орієнтовних індивідуальних завдання практики*

1. Вивчити і описати умови діяльності логопедичної групи закладу дошкільної освіти.
2. Скласти індивідуальний план роботи здобувача-практиканта.
3. Вивчити і проаналізувати види планування навчально-виховної роботи в логопедичній групі закладу дошкільної освіти.
4. Вивчити і описати умови та способи організації навчально-виховного процесу в логопедичній групі закладу дошкільної освіти.
5. Вивчити і проаналізувати освітнє середовище закладу дошкільної освіти (матеріальні, кадрові ресурси) згідно вимог, визначених у літературі.
6. Вивчити, проаналізувати і описати особливості міждисциплінарної взаємодії різних фахівців (вихователя, помічника вихователя, вчителя-логопеда, психолога, музичного керівника, інструктора з фізичного виховання та інших) в логопедичній групі закладу дошкільної освіти.
7. Визначити і описати роль і місце кожного фахівця в забезпеченні корекційно спрямованого навчально-виховного процесу в логопедичній групі закладу дошкільної освіти.
8. Вивчити, проаналізувати і описати психолого-педагогічні особливості взаємодії вихователя, помічника вихователя та вчителя-логопеда з сім'єю.
9. Підготуватись до організації елементів корекційно-спрямованого навчально-виховного процесу у парі з вихователем (написати конспект, підібрати дидактичний матеріал).
10. Підготуватись до організації корекційно-спрямованого навчально-виховного процесу у парі з вчителем-логопедом (написати конспект, підібрати дидактичний матеріал).
11. Підготуватись до самостійного проведення виховного заходу (написати конспект, підготувати наочний матеріал).
12. Підготуватись до самостійного проведення дидактичної та сюжетно-рольової гри (написати конспект, підготувати наочний матеріал).
13. Підготуватись до самостійного проведення пробного індивідуального та групового логопедичних занять (написати конспект, підібрати дидактичний матеріал).
14. Підготуватись до психолого-педагогічного обстеження двох дітей з тяжкими порушеннями мовлення (підібрати методики і стимульний

матеріал).

15. Підготуватись до логопедичного обстеження дошкільника з тяжкими порушеннями мовлення (підібрати дидактичний і мовленнєвий матеріал для обстеження).

16. Підготуватись до самостійного проведення індивідуальної консультації з батьками (написати розгорнути план-конспект).

** Виконання індивідуальних завдань дає можливість використовувати отримані результати у власних наукових дослідженнях і враховуватиметься під час загального оцінювання результатів практики. Індивідуальні завдання є додатковим видом роботи під час проходження практики і узгоджуються з керівником практики та керівниками наукових досліджень (в рамках роботи у наукових гуртках, підготовки курсових робіт, дипломних проєктів тощо).*

10. Звітна документація

Після проходження практики здобувач вищої освіти здає методисту закладу вищої освіти такі матеріали практики:

1. Щоденник практики, завірений печаткою закладу дошкільної освіти, з підписами керівника цього закладу і вчителя-логопеда, у якому відображені щоденні записи спостережень та безпосередньої роботи здобувача під час її проходження(вимоги до ведення щоденника – у додатку 1);

2. Заповнені мовленнєві картки на 2-х дітей, бажано, з різними мовленнєвими порушеннями (див. додаток 2);

3. Психолого-педагогічну характеристику на одну дитину дошкільного віку з порушеннями мовлення(див. додаток 3, додаток 8);

4. Два розгорнутих план-конспекти контрольних фронтальних логопедичних занять, завірених вчителем-логопедом закладу з рекомендованою ним оцінкою і підписом(див. додаток 5, додаток 6, додаток 11).

5. Два розгорнутих план-конспекти контрольних індивідуальних логопедичних занять, завірених вчителем-логопедом закладу з рекомендованою ним оцінкою та підписом (див. додаток 5, додаток 6).

6. Конспекти контрольних занять і виховного заходу(див. додаток 7), завірених підписом вчителя-логопеда закладу, підписом вихователя з рекомендованою ним оцінкою: *конспект заняття з розвитку математичних уявлень, конспект заняття з розвитку мовлення, з малювання, аплікації або ліплення; конспект виховного заходу.*

7. Конспект контрольного фронтального заняття з логоритміки, завірений підписом вчителя-логопеда закладу з рекомендованою ним оцінкою(див. додаток 15).

8. По одному протоколу обговорення контрольних логопедичних (фронтального, індивідуального) занять за участю і підписами інших здобувачів-практикантів, вчителя-логопеда(див. додаток 5, додаток 6).

9. Наочний посібник (виготовлену логопедичну, дидактичну гру, індивідуальний роздатковий матеріал тощо).

10. Характеристику на здобувача-практиканта з рекомендованою оцінкою, складену вчителем-логопедом, завірену його підписом і печаткою закладу дошкільної освіти.

11. Звіт здобувача-практиканта про проходження логопедичної практики в закладі дошкільної освіти, завірений власним підписом (див. додаток 9).

12. Виконане індивідуальне завдання.

11. Вимоги до здобувачів вищої освіти, які проходять практику

1. Перед виходом на практику здобувач вищої освіти повинен ознайомитися з робочою програмою практики, отримати необхідну документацію й завдання у керівника практики, розробити індивідуальний план роботи і затвердити його у керівника практики.

2. Систематично відвідувати заклад освіти, проводити спостереження за роботою фахівців на заняттях та інших навчально-виховних заходах і вести щоденник практики, працювати над виконанням індивідуального завдання і закінчити його до кінця практики.

3. Активно включатись у навчально-виховний процес закладів, до яких направлені і дотримуватись вказівок вчителя-логопеда та інших відповідальних фахівців.

4. Надавати практичну допомогу педагогічному персоналу закладу освіти.

5. Ознайомитись і суворо дотримуватися правил охорони праці, техніки безпеки й виробничої санітарії.

6. Нести відповідальність за виконувану роботу і її результати нарівні з штатними працівниками.

12. Вимоги до керівника практики від закладу вищої освіти

1. Познайомити здобувачів вищої освіти з програмою і комплексними завданнями практики.

2. Охарактеризувати план проходження практики та організацію індивідуальної роботи здобувачів вищої освіти.

3. Провести детальний аналіз звітної документації, яку необхідно підготувати під час проходження практики.

4. Перевірити та оцінити рівень підготовки здобувачів вищої освіти до практики.

5. Надавати інформаційну допомогу в організаційних та навчально-методичних питаннях, які виникають у процесі діяльності здобувачів вищої освіти.

13. Правила техніки безпеки

Правила техніки безпеки до здобувачів вищої освіти доводиться на настановчій сесії. Вони ознайомлюються з ІНСТРУКЦІЄЮ № 111 з охорони праці та безпеки життєдіяльності для здобувачів вищої освіти

Кам'янець-Подільського національного університету імені Івана Огієнка, які направляються для проходження практики.

14. Вимоги до написання звіту про проходження практики*

Оформлення титульного листа:

ЗВІТ

Здобувача вищої освіти _____ курсу _____ групи _____
факультету _____
спеціальності _____
Ім'я і прізвище _____
про проходження _____
практики в _____

_____ (назва закладу)

місце знаходження _____
керівник практики від ЗВО _____
керівник практики від закладу _____

Схема звіту студента-практиканта:

1. Загальні відомості про базовий заклад практики, терміни проходження практики.
2. Характеристика обсягу робіт відповідно до передбачених програмою практики завдань. Особливості виконання завдань. Власні враження від якості виконання завдань (чи труднощів у виконанні). Перелік самостійно ініційованих видів робіт.
3. Кількість відвіданих занять (уроків), кількість самостійно проведених занять (уроків).
4. Характер допомоги вчителям-логопедам (підготовка до проведення занять, посильна участь у проведенні занять; виготовлення наочності тощо).
5. Визначення набутих під час практики знань, умінь, навичок; характеристика процесу збагачення власного досвіду (організація і проведення корекційної, розвивальної, навчальної, виховної, методичної роботи, розвитку умінь встановлювати контакт з дітьми, проведення спостережень за ними тощо).
6. Результативність практики. Виявлені недоліки в організації і проведенні практики; пропозиції щодо покращення організації та проведення практики.

Дата _____ Підпис _____

Звіт про проходження практики, підписаний
здобувачем-практикантом, подається на розгляд керівнику практики від

закладу вищої освіти і заслуховується комісією під час захисту практики. Обсяг звіту про проходження практики становить 3-4 сторінки, складається у довільній формі формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервали.

Звіт бажано ілюструвати схемами, ескізами, рисунками, фотографіями тощо.

** Здобувач вищої освіти оформляє звіт відповідно до переліку завдань, передбачених тією чи іншою робочою програмою практики.*

15. Критерії оцінювання результатів практики та підведення її підсумків

Результати проходження виробничої логопедичної практики в закладі дошкільної освіти первинно обговорюються здобувачами-практикантами за участю вчителя-логопеда та керівництва закладу дошкільної освіти за місцем її проходження.

Підведення підсумків практики проводиться на підсумковій конференції з її захисту в закладі вищої освіти за участю методиста і керівника.

Матеріали практики (звітна документація) подаються методисту для перевірки після закінчення терміну проходження протягом наступного тижня. На захисті практики керівником практики від закладу вищої освіти виставляється диференційований залік. Оцінювання відбувається з урахуванням якості виконання завдань практики, ставлення до педагогічної діяльності, дисциплінованості та самостійності, систематичності в роботі, відгуку вчителя-логопеда та педагогічного колективу закладу дошкільної освіти, правильності оформлення звітної документації, підготовленої презентації практики, відповідей на запитання про проходження практики.

Здобувачі вищої освіти, які не виконали програму практики без поважних причин або отримали незадовільну оцінку, можуть бути відраховані з університету як такі, що мають академічну заборгованість в порядку, передбаченому Статутом університету і діючим Положенням.

У разі невиконання здобувачем програми практики з поважних причин спільним рішенням керівника практики, методиста практики по університету, завідувача кафедри за погодженням з деканом факультету визначається індивідуальна програма її проходження.

Критеріями якісного оцінювання здобувачів виступають:

- рівень осмислення здобувачами вищої освіти мети, завдань і змісту практики;
- рівень професійної спрямованості діяльності майбутніх вчителів-логопедів;
- рівень сформованості професійних умінь.

Оцінювання відбувається за 100-бальною шкалою (і системою

ECTS) проводиться відповідно до загальних вимог

Максимальну кількість балів за кожний звітний документ та під час захисту практики здобувач вищої освіти отримує в тому випадку, якщо він підготував усі необхідні матеріали за результатами проходження практики, які оформлені відповідно до методичних вимог; отримав схвальні відгуки від вчителя-логопедата керівництва базового закладу дошкільної освіти, а також від керівника практикою від закладу вищої освіти; підготував змістовну звітну доповідь про проходження практики під час її захисту, до якої додав супроводжувальні матеріали (фото- чи відеоматеріали, розробки, ігри тощо); вчасно подав для перевірки матеріали практики.

Розподіл балів відбувається таким чином: 60 балів відводиться на оцінювання виконання завдань практики, відображених у звітній документації, 40 балів – на захист практики під час підсумкової конференції. Максимальну кількість балів, яку може отримати здобувач після проходження практики на підсумковій конференції – 100 балів.

ОЦІНЮВАЛЬНИЙ ЛИСТ

здобувача-практиканта за результатами виробничої логопедичної практики в закладах дошкільної освіти

	Основні напрямки роботи здобувача-практиканта	Макс. кількість балів
Оцінювання результатів практики, відображених у звітній документації		
1	Правильно заповнені 2 мовленнєві картки – до 5 балів (за кожну картку)	10
2	Підготовлену психолого-педагогічну характеристику на дитину з порушеннями мовлення	5
3	2 конспекти контрольних фронтальних логопедичних занять відповідно до вимог – до 5 балів за кожне заняття	10
4	2 розгорнутих план-конспекти контрольних індивідуальних занять відповідно до вимог – до 5 балів за кожне заняття	10
5	Конспект фронтального заняття з логоритміки відповідно до вимог	5
6	3 розгорнуті плани-конспекти контрольних занять з розвитку мовлення, з формування математичних уявлень, з малювання, ліплення або аплікації (на вибір) – до 5 балів за кожне	15
7	Виконання індивідуального завдання	5
Всього		60
Оцінювання процедури захисту практики		
1	Належний рівень оформлення щоденника практики (з фіксацією усіх робочих днів, з відповідними до завдань практики записами тощо)	5
2	Підготовлений звіт про проходження практики	5
3	Виготовлений наочний посібник (логопедична, дидактична гра, індивідуальний роздатковий матеріал тощо)	10
4	Презентація матеріалів практики та захист її результатів	20
Всього		40
Підсумкова оцінка		100

Орієнтовні запитання, які пропонуються на підсумковій конференції із захисту логопедичної практики в закладі дошкільної освіти

1. Охарактеризуйте документацію, яку веде вчитель-логопед закладу дошкільної освіти.
2. Охарактеризуйте дітей, які перебувають в логопедичній групі закладу дошкільної освіти.
3. Вкажіть, що вказано у Положенні про порядок надання логопедичних послуг у закладах освіти та у Положенні Про порядок комплектування груп компенсуючого типу в закладах дошкільної освіти.
4. Охарактеризуйте графік проведення логопедичних занять вчителем-логопедом закладу дошкільної освіти.
5. Охарактеризуйте напрямки логопедичного обстеження дітей з дислалією. Наведіть приклад результату проведення обстеження дитини з дислалією.
6. Охарактеризуйте напрямки логопедичного обстеження дітей з дизартрією. Наведіть приклад результату проведення обстеження дитини з дизартрією.
7. Охарактеризуйте напрямки логопедичного обстеження дітей з ринологією. Наведіть приклад результату проведення обстеження дитини з ринологією.
8. Охарактеризуйте методи формування звуковимови у дітей.
9. Наведіть приклад особливості формування вимови конкретної фонети (назвіть її) у дитини з дислалією? Які прийоми використовували? Чи була необхідність застосування підготовчих вправ, якщо так – то яких?
10. Наведіть приклад особливості формування вимови конкретної фонети (назвіть її) у дитини з дизартрією? Які прийоми використовували? Чи була необхідність застосування підготовчих вправ, якщо так – то яких?
11. Наведіть приклад особливості формування вимови конкретної фонети (назвіть її) у дитини з ринологією? Які прийоми використовували? Чи була необхідність застосування підготовчих вправ, якщо так – то яких?
12. Опишіть структуру індивідуального логопедичного заняття. Які цілі індивідуально спрямованої логопедичної роботи?
13. Опишіть структуру фронтального логопедичного заняття для дошкільників з порушеннями мовлення. Яка мета проведення фронтальної логопедичної роботи в закладі дошкільної освіти?
14. Назвіть, які заняття проводить вихователь середньої групи для дітей з порушеннями мовлення? Яку програму при плануванні навчально-виховної роботи він використовує?
15. Назвіть, які заняття є обов'язковими при підготовці дітей з порушеннями мовлення до навчання в закладі загальної середньої освіти? Яка програма при цьому використовується?
16. Назвіть, які заняття проводить вихователь молодшої групи для дітей з порушеннями мовлення? Яку програму він при цьому використовує?

17. Охарактеризуйте дидактичні ігри, які застосовує вчитель-логопед у роботі з дітьми з порушеннями мовлення дошкільного віку. Назвіть їхню спрямованість.

18. Охарактеризуйте структуру заняття з логоритміки для дітей дошкільного віку з порушеннями мовлення. Опишіть особливості проведення цього заняття та специфіку застосування прийомів логокорекції. Яка мета цих занять?

Критерії оцінювання

Оцінка ECTS	Оцінка за бальною шкалою	Критерії оцінювання
A	100-90 балів	Відмінно – високий рівень знань (умінь) в межах обов’язкового матеріалу з можливими незначними недоліками
B	89-82 бали	Дуже добре – достатньо високий рівень знань(умінь) в межах обов’язкового матеріалу без суттєвих (грубих) помилок
C	81-75 балів	Добре – в цілому добрий рівень знань (умінь) з незначною кількістю помилок, які носять несуттєвий характер
D	74-69 балів	Задовільно – задовільний рівень знань (умінь) із значною кількістю недоліків, який дозволяє подальше навчання або професійну діяльність
E	68-60 балів	Задовільно – мінімально можливий допустимий рівень знань (умінь), який містить наявність достатньо грубих помилок
F	59-35 балів	Незадовільно з можливістю повторного складання – незадовільний рівень знань, але який дає можливість повторно перескласти за умови належного самостійного доопрацювання
FX	34 бали і менше	Незадовільно з обов’язковим повторним вивченням курсу – досить низький рівень знань (умінь), що вимагає повторного вивчення дисципліни

16. Особливості проведення практики в умовах карантинних обмежень

Відповідно до Постанови Кабінету Міністрів України від 09 грудня 2020 року № 1236 «Про встановлення карантину та запровадження обмежувальних протиепідемічних заходів з метою запобігання поширенню на території України гострої респіраторної хвороби COVID-19, спричиненої коронавірусом SARS-CoV-2» та Положення про дистанційне навчання в Кам’янець-Подільському національному університеті імені Івана Огієнка та у зв’язку з переведенням освітнього процесу в Університеті на навчання з використанням технологій дистанційного навчання вносяться деякі зміни в процес організації та зміст практик.

Зокрема:

- дистанційна комунікація учасників освітнього процесу здійснюється через платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM або з використанням месенджерів Viber, Telegram та ін.

- настановча конференція проводиться з використанням обраних систем відеозв’язку з обов’язковою фото чи відеофіксацією;

- на платформі MOODLE розміщуються матеріали практики та графік проведення консультацій для здобувачів вищої освіти;

- матеріали практики оформляються у друковано вигляді та надсилаються методисту чи керівнику практики на вказані у методичних рекомендаціях адреси, електронні варіанти матеріалів проходження практики розміщуються на електронній платформі MOODLE відповідно до визначених керівником практики строків;

- поточний контроль виконання завдань практики здійснюється керівником практики від закладу вищої освіти з допомогою платформи MOODLE чи месенжерів за погодженням зі здобувачами вищої освіти чи в телефонному режимі (за неможливості використання месенжерів);

- захист матеріалів практики відбувається на підсумковій конференції з використанням платформи/сервіси MOODLE, Google Meet, ZOOM або з використанням вищеперерахованих месенжерів з обов'язковою фіксацією етапів захисту практики та розміщення скріншотів з коротким супровідним текстом на сайті кафедри чи факультету;

- електронні версії відомостей обліку успішності здобувачів вищої освіти за результатами проходження практики розміщуються на електронному диску корпоративної електронної пошти та заповнюються головою комісії із захисту практики;

- поточне оцінювання результатів захисту практики відбувається на підсумковій конференції та оголошується здобувачам вищої освіти, а внесення оцінок за практику у відомості обліку успішності та залікові книжки після перевірки наявності друкованих матеріалів практики та по завершенню карантинних (чи інших) обмежень.

Враховуючи особливості організації дистанційного навчання на базах проходження практики, вносяться зміни до відповідних програм практики.

Відповідно до рекомендацій керуючих органів та внутрішніх наказів навчальних закладів дистанційне навчання у них здійснюється з використанням визначених платформ та месенжерів. Тривалість корекційних занять, особливості їх організації регламентуються наказами і розпорядженнями керівників закладів та методичними рекомендаціями відповідних структурних підрозділів (провідними спеціалістами відповідних установ навчальних закладів чи завідувачами методичних кабінетів управлінь освіти і науки).

Індивідуальна мовленнєва картка дитини (групи спеціального призначення для дітей з порушеннями мовлення)

1. Дитина направлена в ЗДО згідно з протоколом №_____ від _____ 200__ р.
виданим _____

2. Особисті дані:

Дата народження _____

Домашня адреса _____

Батьки _____

3. Чи надавалася логопедична допомога? (Так, ні) _____

Дитина прибула до ЗДО _____

4. Наявність умов для нормативного розвитку дитини (за даними медиків, спостережень).

Психічне здоров'я: достатня психічна активність; інтелектуальний розвиток дитини відповідно до віку (так, ні) _____

Слух: без порушень; з порушеннями _____

Зір: без порушень; з порушеннями _____

5. Історія розвитку дитини.

Дитина від _____ пологів, народилася з вагою _____ .

Зростала і розвивалась відповідно до віку (так, ні)

Гуління — з _____ місяців; лепетання — з _____ місяців; склади — з _____ місяців;
перші слова — з _____ місяців; фразове мовлення — з _____ років; речення — з _____ років.

Соматичне здоров'я.

Перенесені захворювання _____

6. Мовне середовище (підкреслити):

виховується в середовищі з обмеженим чи дефектним мовленнєвим оточенням (батьки з порушеннями мовлення, нечуючі); обмеження соціальних контактів; відсутність емоційно-позитивного оточення; надшумне оточення; тривала психотравмуюча ситуація в родині; білінгвізм; повноцінне; інше _____

7. Загальне уявлення про мовленнєвий розвиток дитини.

- Розуміння мовлення. Відповідає на запитання (так, ні) _____
- Складання речень за малюнком. (Присутні аграматизми: так, ні.) _____
- Складання оповідання за серією сюжетних малюнків. (Складає: так, ні.) _____
- Переказ оповідання _____
- Складання описової розповіді, чи розповіді за уявою. (Складає: так, ні.) _____
- Типи речень у мовленні дитини _____
- Розуміння контекстного мовлення: *«Лев захворів і не міг ходити на полювання. Тоді він почав запрошувати до себе звірів. Прийшла і лисичка, але у двері не зайшла. «Чому ти не заходиш?» — запитав її лев. «Я бачу багато слідів, що ведуть до твоїх дверей, але не бачу слідів, які ведуть назад» — відповіла лисичка»*

- Запитання:

Чому лев не ходив на полювання? _____

Чому лисичка не зайшла до хати? _____

Як лисичка здогадалася, що звірі не повертаються від лева? _____

8. Особливості динамічної сторони мовлення.

• Темп і ритм мови (нормальний, уповільнений, прискорений, швидкий; нестабільний/прояви заминок _____)

• Уживання наголосів (словесного, логічного) _____

• Уживання пауз у потоці мови (нормальне, занадто часто, занадто рідке) _____

• Особливості голосу (сила: занадто голосний, дуже тихий, загасаючий; висота: високий, низький, відповідність віку; тембр голосу у разі патології: сиплий, різкий, з носовим відтінком; інше _____).

• Вживання основних видів інтонацій, їхніх відтінків _____

• Виразність мовлення (достатня, невиразне мовлення, монотонність) _____

9. Будова і рухомість артикуляційного апарату дитини.

• щелепи (дефекти верхньої, нижньої щелепи) _____

• співвідношення верхньої і нижньої щелепи/прикус (підкреслити): прогенія, прогнатія, передній відкритий, бічний відкритий, перехресний прикус; привідкритий рот;

• зуби (подвійний ряд, відсутність, дуже дрібні, поза щелепною дугою, діастеми);

• язик (нормального розміру, малий, довгий вузький, масивний; симетричний, асиметричний, «географічний», коротка під'язикова зв'язка; інше _____);

• тверде піднебіння (високе вузьке — «готичне», низьке, плоске, наявність незрощень, їхній характер _____);

• м'яке піднебіння (нормальне; укорочене, провисає/довге; роздвоєння язичка, відсутність язичка; незрощення _____);

• губи (нормальні; надто товсті губи, малорухомі, вкорочена верхньогубна зв'язка; наявність незрощення/рубців _____).

10. Стан звуковимови.

с	с'	з	з'	ц	ш	ж	щ	ч	л	л'	р	р'	к	г/г'	х	й	йа	йо	йу

Наявність оглушення звуків _____; пом'якшення _____

Губні звуки _____

Інші характеристики звуковимови: _____

11. Розвиток навичок фонематичного сприймання, уваги, аналізу.

Слухова диференціація фонем (проба з опозиційними фонемами за малюнками):

- Покажи де: мишка – миска; шапка – жабка; каша – каса; рама – лама; дім – дим; ніс - ліс

Слухо-вимовна диференціація фонем (повторення):

па-ба _____; ба-па _____; ву-фу _____; фу-ву _____;

лук-бук-сук _____; мак-бак-так _____.

Виділення першого звука: Азбука _____; Уля _____; Ослик _____; Баран _____;

Робот _____; Жито _____.

Виділення останнього звука: лис _____; сир _____; халат _____; голуб _____.

12. Вимовляння слів різної звуко-складової структури:

Око, пух, дим, Павлик, ромашка, кнопка, малина, светр, комп'ютер, гелікоптер.

мама віник кулетмет гвинтівка павутина кімната хліб

13. Словниковий запас.

Овочі _____

Фрукти _____
Посуд _____
Одяг _____
Автобус, тролейбус, трамвай (що це?/назви одним словом) _____
Ластівка, ворона, горобець (хто це?/назви одним словом) _____

Розуміння слів:

холодильник — _____;
магазин — _____;
акваріум — _____;
пилосос — _____.

Вживання назв дитинчат тварин:

у кішки — _____; у курки — _____; у корови — _____;
у коня — _____; у собаки — _____; у гуски — _____.

Пояснення назв професій:

вихователь — _____; лікар — _____;
продавець — _____; перукар — _____.

Добір прикметників:

Яблуко (яке?) — _____;
Дім (який?) — _____.

Добір антонімів:

Холодний — _____; старий — _____; веселий — _____;
прямий — _____; високий — _____; злий — _____.

14. Граматична будова мовлення.

Утворення та вживання назв предметів у різних відмінкових формах:

Н.в. _____
Р.в. _____
Д.в. _____
З.в. _____
О.в. _____
М.в. _____

Вживання назв предметів з прийменниками: на, за, біля, під, в, із, над, з-під, через, з:

Вживання іменників у множині:

Вухо — _____; дерево — _____;
око — _____; заєць — _____.

Утворення та вживання порядкових числівників від 1 до 5 та узгодження їх з іменниками:

Утворення слів зі зменшено-пестливими та емоційно-негативними суфіксами:

Співвідношення прикметників з іменниками, від яких вони утворені:

Тарілка зроблена зі скла (яка?) — _____.
Чашка зроблена з глини (яка?) — _____.
Ніж зроблений із заліза (який?) — _____.
Утворення дієслів за допомогою префіксів _____

15. Загальний розвиток дитини.

Лічба в межах _____
Уявлення про навколишній світ _____
Дні тижня — _____
Пори року — _____

Час — _____
Просторові уявлення:
Праворуч _____; ліворуч _____;
догори _____; донизу _____;
збоку _____; ін. _____
Складання розрізної картинки:
складає з 4 частин — _____; складає з 6 частин — _____;
складає з 8 частин — _____.
Дидактична вправа «Четвертий зайвий» — _____
Висновок: _____

Додаток 3

СХЕМА НАПИСАННЯ ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ХАРАКТЕРИСТИКИ НА ДИТИНУ З ПОРУШЕННЯМИ МОВЛЕННЯ

1. Загальні відомості

- ініціали, дата народження; особливості розвитку дитини в сім'ї; (для школяра – чи відвідував заклад дошкільної освіти; для дошкільника – з якого часу перебуває в закладі дошкільної освіти).

2. Особливості пізнавальної сфери:

- уваги, пам'яті, сприймання, мислення; особливості мовлення (з вказівкою мовленнєвого діагнозу).

3. Особливості поведінкової сфери:

- знання і дотримання правил і норм поведінки; рівень загальної культури поведінки; відхилення у поведінці, їхні вірогідні причини тощо.

4. Особливості емоційно-вольової сфери:

- переважання емоційного стану; фактори, які впливають на емоційну сферу; стан довільності.

5. Характеристика особистісної сфери:

- моральні якості; самооцінка; взаємини з однолітками та дорослими; інтереси; переважаючі мотиви тощо.

6. Характеристика діяльнісної сфери:

- доступність різних видів діяльності (відповідно до віку), схильності, вподобання; якість виконання; виконання громадських обов'язків, тощо.

7. Рівень знань, умінь, навичок:

- загальна обізнаність; освітні знання (відповідно до Програм навчання); наявність соціально-значимих умінь та навичок.

8. Ставлення до навчальних видів діяльності, доручень; старанність.

9. Стан комунікативної та мовленнєвої сфер:

- контактність дитини;
- стан довільної мимичної моторики, дрібної моторики;
- стан дихальної функції, сформованість процесів жування і ковтання;
- характеристика словникового запасу, граматичної будови мовлення;
- стан розвитку імпресивного мовлення (рівень діалогу);

- стан розвитку експресивного мовлення (рівень діалогу, монологу).

МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО НАПИСАННЯ п. 9:

Характеризуючи контактність дитини відзначити: чи легко вступає в контакт, ініціативна або пасивна у спілкуванні; спілкування нестійке, вибіркоче спілкування, вибіркового негативізм (мовленнєвий, емоційний).

Для опису стану мимічної моторики провести спостереження за особливостями природної миміки: миміка жвава, виразна і відображає емоційний стан дитини; миміка невиразна, обличчя гіпомімічне, "маскоподібне", відмічається неврологічна симптоматика в лицьовій мускулатурі.

Варто дослідити: здатність до утримання мимічної пози, здатність до перемикавання (з одного руху на інший), рівномірність роботи м'язів, обсяг рухів, тонус м'язів (під час руху і при утриманні пози); темп руху, точність руху, диференціація руху, рухові заміни; синкінезії. Відзначаємо стан тонусу лицьової мускулатури (спастичність, гіпотонія, дистонія, типовий розвиток; гіпомімія (недостатність мимічної моторики), згладженість носогубних складок; оральні синкінезії, асиметрія обличчя, гіперкінези обличчя; збереження функції.

Для опису стану дрібної моторики: визначається кінетична і кінестетична основа рухів (збереження функцій; недостатність розвитку дрібної моторики; моторна обмеженість). Досліджується: обсяг, координація, точність, темп, синхронність рухів правої та лівої руки, переключення від одного руху до іншого, активність.

Висновки: обсяг рухів (повний, неповний), координація (типовий розвиток, не координованість), наявність синкінезій в скелетній, мимічній, артикуляційній мускулатурі, темп (повільний, швидкий, типовий розвиток), переключення від одного руху на інший (низьке, недостатнє, типове), активність (типовий розвиток, рухове збудження, загальмованість), персеверації (повторення) при виснаженні: виражені персеверації (застрягання на окремих позах); дезавтоматизація рухів при виснаженні.

Описуючи стан дихальної функції приділити увагу таким критеріям:

- вказуючи характер дихальної функції, зазначити **характер** фізіологічного дихання (носове, ротове, змішане); характер незмикання губ – відвисання нижньої щелепи, "аденоїдний" тип обличчя – широка спинка носа, згладженість носогубних складок, мляві крила носа, апатичний погляд, злегка опущене, вимушене положення голови; **тип** фізіологічного дихання: ключичне, діафрагмальне, черевне, змішане;

- виокремити порушення дихання: дихання вільне (N), утруднене, поверхнєве, нерівномірне, неритмічне;

- зазначити стан диференціації ротового і носового видиху: збережена (N); порушена; ротової видих укорочений, вдих неглибокий;

- описати мовленнєве дихання: обсяг мовленнєвого видиху (нормальний, недостатній); тривалість і інтенсивність (нормальна; недостатня); ритмічність (збережена; порушена); синхронність (збережена; порушена); плавність (збережена; порушена).

Характеризуючи сформованість процесів жування і ковтання зазначається:

- відкушування: не порушене – при нормальному змиканні зубів у фронтальному відділі дитина відкушує різцями і відриває шматок їжі іклами, задіяний фронтальний відділ; порушено – за відсутності нормального змикання зубів фронтальний відділ не відкушує, а як би відривати шматок їжі, або виробляється звичка відкушувати бічними зубами з найбільш зручної для дитини сторони;

- ковтання: при нормальному ковтанні губи і зуби зімкнуті, м'язи обличчя не напружені, час нормального ковтання рідкої їжі – до 1 сек., твердої – 1-2 сек.; при утрудненні ковтання виникає компенсаторне напруження мимічних м'язів в області кутів рота, підборіддя, можуть тремтіти і змикатися повіки, витягуватися шия і нахилляється голова; помітне напруження мимічних м'язів – точкові поглиблення у кутиках рота, підборіддя, втягування у

ротову порожнину губ, щік; при грубому порушенні ковтання (часто спостерігається при неврологічній симптоматиці) виникає кашляння і заклинання.

Характеризуючи словниковий запас зазначити його обсяг; співвідношення пасивного і активного словника, наявність у словнику різних частин мови (дієслів, прислівників, займенників, прикметників тощо); точність вживання слів, характер труднощів. Відзначити (за наявності) обмеженість, бідність чи відповідність словника до вікових нормотипових норм); різкі розбіжності обсягу пасивного і активного словника, неточність вживання слів, численні вербальні парафрази (змішування слів за родовими чи видовими ознаками, заміна узагальнюючих понять словами конкретного значення), несформованість семантичних полів; труднощі актуалізації слів (особливо предикатів – дієслів, прикметників); труднощі класифікації слів на основі семантичних ознак (семантично далеких і близьких).

Даючи характеристику стану сформованості граматичної будови мовлення звернути увагу на:

- стан функції словозміни: зміна іменників за числами, родами та відмінками; вживання прийменників (простих і складних) на матеріалі картинок або демонстрації дій, узгодження прикметників з іменниками та іменників з числівниками;

- стан функції словотворення: утворення назв дитинчат тварин; іменників зі зменшувально-пестливими суфіксами, відносних та присвійних прикметників; утворення префіксальних дієслів. Відзначаємо морфологічні та синтаксичні аграматизми; чи володіння синтаксичними конструкціями відповідає віковому типовому розвитку; обмежено розуміння і передача в самостійному мовленні смислового зв'язку слів; порушення в оволодінні морфологічними і синтаксичними одиницями (пропуск членів речення, порушення порядку слів у реченні, порушення граматичних зв'язків між словами; труднощі в словотворенні; труднощі в словозміні); своєрідне вживання граматичних категорій (заміни закінчень; їх нерегулярне використання, неправильне відтворення фонетичного складу граматичних морфем).

Для характеристики стану імпресивного / експресивного мовлення важливо врахувати комунікативну функцію мовлення і способів реалізації цих засобів у процесі діалогу, а саме:

- проаналізувати та оцінюємо мовленнєву поведінку дитини: вміння брати участь у розмові, відповідати на запитання коротко або поширено, точно дотримуючись змісту запитання; вміння вільно користуватися мовою, вислухати, вчасно вступати в розмову, вміння самостійно задавати питання; оцінюємо різноманітність і точність словника; характеризуємо синтаксичну сторону мовлення, зв'язність і логічність висловлювання, аргументованість відповідей, граматичне і фонетичне оформлення фраз, способи реалізації мовленнєвих засобів;

- відзначити вміння складати речення за окремими ситуативними картинками: здатність до самостійного вживання смислових предикативних відносин, вміння передати їх у вигляді фрази відповідної структури; за відсутності фразової відповіді потрібно задати навідні питання, що безпосередньо вказують на зображену дію ("Що робить хлопчик?"); особливості складання фраз (смислова відповідність, граматична правильність, наявність пауз, характер аграматизмів);

- відзначити вміння складати розповіді за картинкою або серією сюжетних картинок: відзначається повнота розповіді; точність відображення в оповіданні основних властивостей предмета, наявність логіко-смислової організації повідомлення, послідовність в описі ознак і деталей предмета, використання мовних засобів;

- зафіксувати вміння переказувати текст (знайомої казки або короткого оповідання): повнота передачі змісту тексту, наявність смислових пропусків, повторів; дотримання логічної послідовності викладу, наявність смислового та синтаксичного зв'язку

між реченнями, частинами розповіді, зв'язність розповіді; відповідність граматичного оформлення висловлювання до мовних норм;

- перевірити уміння складати розповідь-опис:

а) відображені всі основні ознаки предмета, дано вказівку на його функції або призначення; наявна логічна послідовність в описі та відображені смислові зв'язки між фрагментами оповідання; використані різні засоби словесної характеристики предмета (визначення, порівняння тощо);

б) присутні поодинокі порушення логічності викладу опису ознак (перестановка або змішування рядів послідовностей), смислова незавершеність однієї-двох мікротем, окремі недоліки в лексико-граматичному оформленні висловлювань;

в) недостатній рівень (опис за допомогою навідних питань, недостатньо інформативний; наявні повернення до раніше сказаного, відображення ознак предмета має переважно невпорядкований характер; виявляються помітні лексичні труднощі та недоліки граматичного оформлення.

Додаток 4

Перелік документації вчителя-логопеда, зразки документації для заповнення

1. Медична карта дитини. Форма № 26 – є уніфікованою та законодавчо закріпленою.
2. Витяги з протоколів ІРЦ (інклюзивно-ресурсних центрів) на кожну дитину.
3. Книга обліку дітей.
4. Список дітей з порушеннями мовлення.
5. Картка мовленнєвого розвитку кожної дитини.
6. Індивідуальна картка розвитку дитини.
7. Графік роботи, затверджений керівником закладу.
8. Перспективний план корекційно-відновлювальної роботи.
9. Календарний план.
10. План індивідуальної роботи.
11. План занять у підгрупах.
12. Індивідуальний зошит дитини.
13. Журнал відвідування дітьми логопедичних занять.
14. Книга аналізу результативності індивідуальної корекційної роботи з дітьми.
15. Книга взаємозв'язку між вчителем-логопедом і іншими фахівцями.
16. Зошит взаємозв'язку з батьками.
17. Журнал обліку логопедичних консультацій.
18. Паспорт логопедичного кабінету.
19. План самоосвіти вчителя-логопеда.
20. План взаємодії вчителя-логопеда з учасниками корекційно-педагогічного процесу.
21. Перспективний тематичний план взаємодії спеціалістів.
22. Звіт учителя-логопеда за навчальний рік.

ЗРАЗКИ ОКРЕМИХ ДОКУМЕНТІВ (СХЕМ)

ІНДИВІДУАЛЬНА КАРТКА РОЗВИТКУ ДИТИНИ

Прізвище, ім'я дитини _____

Дата обстеження: _____. _____. 20 ____ р.

Вік дитини _____

Висновок від інклюзивно-ресурсного центру _____

(заповнюється медичною сестрою)

Зріст _____

Вага _____

Соматичний стан дитини _____

Родинне навчання та вихова

ння (за даними зошита взаємозв'язку з батьками) _____

Увага батьків до дитини (достатня, недостатня, відсутня) _____

Оцінка батьками стану мовленнєвого та психофізичного розвитку дитини (адекватна, занижена, завищена) _____

Прагнення до співпраці зі спеціалістами (ініціативність, пасивність, байдужість, бажання виконувати домашні завдання з дитиною, дослухатися методичних порад) _____

Дитина і родина (малюнок сім'ї, розповідь про свою родину) _____

Дані спостережень (заповнюється вихователями сумісно з практичним психологом) _____

Ігрова діяльність дитини:

- наявність інтересу до іграшок, ігрові вподобання _____
- адекватність вибору іграшок _____
- вміння відтворювати у грі низку послідовних дій _____
- наявність вольових зусиль (чи доводить гру до кінця) _____
- супроводження гри мовленням (активно використовує, рідко, не використовує взагалі, володіє навичками діалогу) _____
- характер ігрової діяльності дитини (маніпулювання з предметами, ігри з уявними предметами, конструктивні, сюжетно-рольові ігри) _____

Поведінка та емоційно-особистісна сфера:

- ступінь комунікабельності _____
- особливості поведінки _____
- адекватність емоційних реакцій, їх стійкість _____
- міжособистісні стосунки (з дорослими, однолітками, адаптація в колективі) _____
- рухливість, ініціативність _____
- становлення предметно-практичної, зображувальної, конструктивної діяльності _____
- сформованість цілеспрямованої діяльності _____
- мотиваційний компонент діяльності (у взаємодії з тими, хто оточує, у процесі занять, ігрової, мовленнєвої діяльності, лідерство) _____
- реакція на нерозуміння дорослими (замикається, плаче, поводить себе агресивно) _____
- здатність до наслідування _____

Обстеження моторної функції (заповнюється вчителем-логопедом спільно з інструктором із фізичної культури або фізичним реабілітологом).

Загальна моторика (вправи виконує, не виконує, виконує з труднощами):

- ходьба _____
- біг _____
- повороти _____
- нахили _____
- присідання _____
- стрибки _____
- кочення _____
- метання _____
- кидання _____
- ловіння _____
- повзання _____
- лазіння _____

Мімічна моторика (вправи виконує, не виконує, виконує з труднощами):

- губи _____
- щоки _____
- ніс _____

- очі _____
- лоб _____

Ручна моторика (вправи виконує, не виконує, виконує з труднощами) _____

Пальчикова моторика:

- виконання вправ (вправи виконує, не виконує, виконує з труднощами) _____
- маніпулювання дрібними предметами _____

Загальні показники:

- правильність, точність, чіткість, стійкість, пружність, гнучкість, сила _____
- диференційованість, симетричність, ритмічність, втомлюваність _____
- темп (нормальний, уповільнений, прискорений) _____
- координованість (правильна, уповільнена, відсутня) _____
- рівновага (наявна, відсутня) _____
- переключення (своєчасне, уповільнене, відсутнє) _____
- наявність синкінезів та насильницьких рухів _____
- обсяг (повний, неповний) _____
- самостійність виконання (повна, з допомогою) _____
- латеральність і міжпівкульна організація _____

Дослідження стану когнітивного розвитку (заповнюється вчителем-логопедом спільно з практичним психологом).

Сприймання

Зорове сприймання:

- предметний гнозис _____
- кольоровий гнозис _____
- розрізнення основних геометричних форм _____
- сприймання величини _____
- оптико-просторовий гнозис _____

Слухове сприймання:

- слухо-просторове сприймання _____
- тактильне сприймання _____

Увага

Зорова _____

Слухова _____

Пам'ять

Зорова _____

Слухова _____

Мислення

Мисленнєві операції:

- аналізу _____
- синтезу _____
- порівняння _____
- узагальнення _____

Співвіднесення величини, форми та кольору предметів _____

Вміння встановлювати предметно-логічні зв'язки _____

Розумова працездатність (втомлюваність, виснажуваність, здатність переключення з одного завдання на інше) _____

Праксис:

Конструктивний _____

Динамічний _____

ВИСНОВКИ

Спосіб вирішення дитиною поставленого завдання (діє цілеспрямовано, звертається за допомогою чи намагається подолати виниклі утруднення самостійно)

Рівні допомоги, необхідні дошкільнику (пояснення, вказівка, повторення інструкції, навідні запитання, наочний зразок дій) _____

Запас уявлень дитини про навколишній світ, можливості усвідомлення своєї статевої приналежності _____

Наявність і рівень інтересу до виконання завдань _____

Спостережливість, допитливість, стійкість уваги, пам'яті, втомлюваність, вміння переключатися на інший вид діяльності, критичність в оцінюванні своїх результатів _____

Рівень розуміння дитиною просторових, часових, розмірових понять _____

Особливості навченості дитини (як дитина засвоює навчальний матеріал, набуває відповідних умінь і навичок (швидко, повільно, з труднощами) _____

ПЕРСПЕКТИВНИЙ ПЛАН КОРЕКЦІЙНО-ВІДНОВЛЮВАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІТЬМИ ЧЕТВЕРТОГО РОКУ ЖИТТЯ ІЗ ЗНМ

Група _____

Вчитель-логопед _____
(прізвище, ініціали)

I. Діагностико-проектна діяльність.

1. Первинне обстеження, оформлення документації
2. Комплектування підгруп
3. Повторне обстеження, заповнення мовленнєвих карток

II. Корекційно-розвивальна робота з формування та розвитку мовлення (за місяцями)

1. Лексична складова:

а) імпресивного мовлення; б) експресивного мовлення.

2. Граматична складова:

а) імпресивного мовлення; б) експресивного мовлення.

3. Фонетико-фонематична складова:

а) імпресивного мовлення; б) експресивного мовлення.

4. Зв'язне мовлення:

а) на матеріалі імпресивного мовлення; б) на матеріалі експресивного мовлення.

III. Корекційно-розвивальна робота з розвитку психічних процесів (сумісно з практичним психологом, інструктором з фізичного виховання та музкерівником) (за місяцями)

1. Моторика: а) загальна; б) ручна; в) пальчикова; г) мімічна; г) артикуляційна.
2. Сприймання: а) зорове; б) слухове; в) тактильне.
3. Увага: а) зорова; б) слухова.
4. Пам'ять: а) зорова; б) слухова.
5. Мисленнєві операції: а) порівняння; б) аналіз; в) синтез; г) узагальнення.

IV. Консультативно-методична діяльність

1. Робота з батьками.
2. Робота з вихователями.
3. Співпраця з практичним психологом.

V. Підвищення фахового рівня

1. Участь у семінарах, виступи на педрадах, відвідання курсів, лекцій, методичних об'єднань, обмін досвідом.
2. Опрацювання науково-теоретичної та методичної літератури.
3. Спостереження за динамікою подолання мовленнєвих порушень на заняттях, за впливом певних логокорекційних методів на мовленнєвий розвиток дітей.

VI. Робота з покращення оснащеності логопедичного кабінету

1. Виготовлення та придбання наочних і навчально-методичних посібників.
2. Поповнення бібліотеки логопеда методичною та науковою літературою.

Вчитель-логопед _____
(прізвище, ініціали)

КАЛЕНДАРНИЙ ПЛАН на _____ 20__ р. (назва місяця)

Підгрупи	№ за/п	Прізвище, ім'я дитини	Основні напрями логопедичної роботи
I	1 2 3		
II	1 2 3 4		
III	1 2 3		

Вчитель-логопед _____
(прізвище, ініціали)

ПЛАН ІНДИВІДУАЛЬНОЇ ЛОГОКОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ на 20__ / 20__ н.р.

(прізвище, ім'я дитини)

Логопедичний висновок: _____

№ за/п	Основні напрями роботи	Види занять		
		індивідуальн і	підгрупов і	фронтальн і
I	Розвиток лексичної складової мовлення 1. 2. 3.	+		+
II	Удосконалення граматичної складової мовлення			

	1. 2.			
III	Формування фонетико-фонематичної складової мовлення 1. 2. 3.			
IV	Розвиток зв'язного мовлення 1. 2.			
V	Зміцнення психологічної бази мовлення 1. 2. 3.			

Вчитель-логопед _____

ПЛАН ЗАНЯТЬ У ____ ПІДГРУПІ на 20__ / 20__ н.р.

Тема: _____

Мета: _____

Обладнання: _____

Мовленнєвий матеріал: _____

Основні етапи заняття: _____

Вчитель-логопед _____
(прізвище, ініціали)

Додаток 5

Схема спостереження за проведенням логопедичного заняття

Дата проведення _____ Тривалість _____

Форма проведення _____
(індивідуальне., групове/під групове, фронтальне)

Ініціали дитини, мовленнєвий діагноз _____

(для індивідуальних занять)

Класифікація підгрупи відповідно до комплектації, кількості дітей(ЗНМ, ФФНМ, ін..)

Тема
заняття _____

Мета

Хід заняття			
Етапи заняття та їх	Форми, методи і	Діяльність дітей	Примітки

зміст	прийоми, використані логопедом	на занятті	

Додаток 6

Схема аналізу логопедичних занять (розробник Н.С. Гаврилова)

Показники якості проведених занять				
Структура	Рівень			
	Недопустимий	Критичний	Допустимий	Оптимальний
Організм. момент	Відсутній	Затягнутий	Замінений постановкою мети	Оптимальний, з використанням цікавих дітям елементів
З'язок з іншим етапом, заняттям, темою	Немає зв'язку з попереднім індивідуальним заняттям і установкою на майбутнє	Формальний, на словах	Виявляється наприкінці заняття	На початку заняття чітко визначено його місце в системі знань
Методи навчання, зміст матеріалу	Немає специфіки ні в змісті, ні в методах навчання	Специфіка декоративна і на заняттях не підтверджується	Специфіка заняття виявляється у змісті матеріалу	Рівень труднощів, методи навчання, зміст матеріалу сприяють спеціалізації

Структур заняття	Обрана спонтанно	Частини заняття витримані в рамках часу	Структура пробна, складна але гнучка	Логічна, хронологічно виправдана, гнучка
Методи чна підготовка логопед а	Немає опори на методологію навчального процесу	Інтуїтивно організовується реальний процес пізнання	Використовують наукові обґрунтування моделі і пізнання, хоч і не заявлені логопедом	Цілеспрямоване використання знань з методології, навчає користуватися ними дітей
Види робіт	Одноманітні, непродуктивні	Одноманітні, непродуктивні	Найчастіше використовуються традиційні види робіт	Різні види робіт чергуються з обліком продуктивності
Зворотн і й зв'язок «логопед - дитина»	Відсутній, немає диференціації	Авторитарний, однаковий для всіх	Зв'язок різнобічний, проте не завжди продуктивний	Різні види опитування, сучасні продуктивні форми оцінок
Форми роботи	Переважає один вид діяльності	Переважно використовуються специфічні для цього предмета види робіт	Різноманітність форм роботи не зумовлена необхідністю навчального процесу	Форми роботи актуальні для навчання на цьому заняття і створюють умови для психологічного комфорту
Педагогічний такт	Взаємодія логопеда і дитини не є джерелом активізації роботи на заняття	Слабко проявляється особистість логопеда у позитивному впливі на особистість дитини	Створені умови на заняття для формування взаємовідносин логопеда і дитини	Особистість логопеда позитивно впливає на дітей і сприяє формуванню всебічно-розвинутої особистості

Схема аналізу логопедичного заняття

Дата проведення _____ Тривалість _____

Форма проведення _____
(індивідуальне, групове/підгрупове, фронтальне)

Ініціали дитини, мовленнєвий діагноз _____

(для індивідуального заняття)

Класифікація підгрупи відповідно до комплектації, кількість дітей _____
(ФФМ, ЗНМ, інші)

Тема заняття _____

Мета

1. *Загальна характеристика заняття:* формулювання теми і мети заняття та їх повідомлення дітям; мотивація діяльності дітей на занятті; фіксація логопедом готовності дітей до роботи на занятті. Чіткість структури заняття, відповідність темі і меті заняття; співвідношення окремих структурних частин. Організація вступної і заключної частини.

2. *Аналіз змісту заняття:* відповідність змісту заняття темі, меті; добір завдань відповідно до етапу заняття та мовленнєвих можливостей та індивідуальних особливостей дітей; зацікавленість дітей у змісті завдань; тощо.

3. *Дидактико-методичне забезпечення заняття:* реалізація загально-дидактичних і спеціально-дидактичних принципів навчання та корекції; добір і застосування методів і прийомів логопедичної роботи; наявність і застосування наочних посібників, їх характеристика; особливості використання логопедичного обладнання; співвідношення мовленнєвої діяльності логопеда і дітей на занятті; дозування логопедом навчального навантаження; застосування переключення видів діяльності; проведення фізкультхвилинок (логоритмічних пауз, пальчикового ігротренінгу тощо), інші форми роботи.

4. *Висновки:* досягнення мети та розкриття теми заняття; реалізація корекційних цілей; наявність домашніх завдань та їх характеристика; дотримання логопедом педагогічної етики, рівень педагогічної майстерності; активність дітей на занятті; емоційне ставлення дітей до заняття та до власних результатів; реалізація виховних цілей.

Власні враження про заняття.

Додаток 7.

Схема аналізу виховного заходу (заняття)

Дата проведення _____ Вид заходу _____

Клас / група, кількість дітей _____

Місце і форма проведення _____

Тема, мета виховного заходу _____

1. Актуальність виховного заходу (відповідність рівню розвитку дітей, їхнім інтересам, потребам тощо).

2. Організаційна частина заходу (ознайомлення дітей з темою, метою заходу, експозиція наочності, залучення дітей до підготовки чи участі у проведенні заходу, тощо).

3. Проведення заходу (зацікавленість і активність дітей; використання педагогом різних методів та прийомів роботи, їх доцільність та ефективність; дохідливість змісту заняття та доступність форм його подачі дітям; зв'язок педагога з аудиторією, врахування індивідуальних особливостей дітей; зв'язок змісту заняття з життям дітей; реалізація виховних цілей, інше).

4. Заключна частина заходу (підведення підсумків заходу педагогом; психоемоційний стан дітей після проведення заходу, інше).

5. Корекційна спрямованість заняття.

6. Загальні висновки (педагогічна майстерність педагога стиль педагогічного спілкування, педагогічний такт, організаторські уміння (для

позааудиторних форм проведення); виразність та емоційність мовлення; підтримання уваги аудиторії, інше; виховна цінність заходу).

Для аналізу виховного заходу, проведеного студентом: визначення позитивних моментів; недоліки у підготовці та проведенні заходу; пропозиції щодо покращення заходу.

Додаток 8

Схема спостереження за дітьми з порушеннями мовлення під час навчальних і корекційних занять

Дата проведення _____ Вид заняття / уроку _____

1. *Організованість дітей на занятті /уроці:*
 - включення в роботу;
 - зосередженість;
 - орієнтування у змісті роботи;
 - потреба у стимуляції, підтриманні уваги з боку педагога.
2. *Особливості навчальної діяльності:*
 - ставлення до заняття / уроку (позитивне, негативне, байдуже, інше);
 - ставлення до окремих завдань чи етапів заняття / уроку;
 - активність;
 - реакція на успіхи чи невдачі;
 - потреба у додаткових поясненнях.
3. *Особливості поведінки:*
 - ставлення до вимог педагога, до зауважень;
 - прояви гіперактивності, загальмованості;
 - дотримання чи порушення дисципліни;
 - реакції на зауваження чи схвалення інших дітей;
 - культура поведінки.

4. *Особливості мовленнєвої діяльності:*
- достатня чи недостатня мовленнєва активність;
 - прояви патологічних мовленнєвих симптомів;
 - здатність контролювати мовлення відповідно до рекомендацій логопеда;
 - допомога педагога у виправленні мовленнєвих недоліків (контроль, тощо).
4. *Інші параметри спостережень* (особливості психічних процесів, емоційної сфери, міжособистісних стосунків, тощо

Додаток 9

Вимоги до написання звіту про проходження практики

Оформлення титульного листа:

ЗВІТ

Студента _____ курсу _____ групи _____
факультету _____
спеціальності _____
Прізвище, ініціали _____
про проходження логопедичної практики в _____
_____ місце знаходження _____
керівник практики від ЗВО _____
керівник практики від закладу _____

Схема звіту студента-практиканта:

1. Загальні відомості про базовий заклад практики, терміни проходження практики.
2. Характеристика обсягу робіт відповідно до передбачених Програмою практики завдань. Особливості виконання завдань. Власні враження від якості виконання завдань (чи труднощів у виконанні). Перелік самостійно ініційованих видів робіт.
3. Кількість відвіданих занять (уроків), кількість самостійно проведених занять

(уроків).

4. Характер допомоги логопедам-наставникам (підготовка до проведення занять, посильна участь у проведенні занять; виготовлення наочності тощо).

5. Визначення набутих під час практики знань, умінь, навичок; характеристика процесу збагачення власного досвіду (стосовно організації і проведення корекційної роботи, освітньо-корекційної, виховної, методичної, а також стосовно розвитку педагогічних умінь спілкування з дітьми, спостережень за ними тощо).

6. Результативність практики. Виявлені недоліки в організації і проведенні практики; пропозиції щодо покращення організації та проведення практики.

Дата _____ Підпис студента _____

☐ Звіт про проходження практики, підписаний здобувачем- практикантом, подається на розгляд керівнику практики від закладу вищої освіти і заслуховується комісією під час захисту практики. Обсяг звіту про проходження практики становить 3-4 сторінки, складається у довільній формі формату А4, набраних 14 шрифтом в MS Word через 1,5 інтервали.

Звіт бажано ілюструвати схемами, ескізами, рисунками, фотографіями тощо.

**** Здобувач вищої освіти оформляє звіт відповідно до переліку завдань, передбачених тією чи іншою робочою програмою практики.***

Додаток 10

Класифікація логопедичних занять за способом організації:

- індивідуальні, на яких об'єднують дітей одного рівня мовленнєвого розвитку (1-2 дитини);
- підгрупові (3-5 осіб);
- фронтальні (загальногрупові) – з усіма дітьми групи.

За спрямованістю:

- тематичні (або спеціальні) – спрямовані на розв'язання одного мовленнєвого завдання (розвиток словника, формування граматично правильного мовлення, формування звуковимови чи зв'язного мовлення);
- комплексні, у процесі яких комплексно реалізують три мовленнєвих завдання (наприклад: розвиток зв'язного мовлення, формування звукової культури, граматично правильного мовлення);
- контрольні, які планують і проводять в усіх вікових групах з метою перевірки мовленнєвих навичок і вмінь дітей протягом кварталу (півріччя), що дає змогу вчасно вносити зміни в індивідуальну мовленнєву роботу з дітьми;
- інтегровані – ефективний засіб для закріплення набутих дітьми мовленнєвих умінь та навичок і збагачення пізнавального досвіду з метою більш повного і глибокого розкриття теми, успішного розв'язання мовленнєвих та розумових завдань з різних розділів програми.

Загальні вимоги до підготовки та проведення логопедичних занять з дітьми із порушеннями мовленнєвого розвитку

1. Ретельна підготовка вихователя до заняття, визначення чіткої мети і завдань кожного мовленнєвого заняття (комплексного чи тематичного) з погляду навчання мови та розвитку мовлення. Оптимальний добір методів і прийомів навчання.
2. Взаємозв'язок із попередніми заняттями з розвитку мовлення та заняттями з інших розділів Програми (ознайомлення з довкіллям, художньою літературою, розвиток сенсорики тощо), з різними видами дитячої діяльності. Наскрізне розв'язання мовленнєвих завдань. Доцільність інтегрованих занять.
3. Мотивація мовленнєвої діяльності дітей (мотив – це те, задля чого говориться); наявність у дітей позитивних емоцій, інтересу до заняття, захоплення побаченим та почутим тощо.
4. Суто мовленнєва спрямованість занять, побудова їх на знайомому, цікавому, близькому й зрозумілому матеріалі.
5. Домінування принципу розвивального навчання, уникнення риторичних запитань до дітей, введення елементів проблемно-пошукового методу.
6. Максимальна мовленнєва активність дітей: чим більше діти говорять – тим ефективніше заняття (співвідношення таке: три частини тривалості заняття говорять діти, дві частини – вихователь).
7. Максимальне використання ігрових прийомів навчання (дидактичних ігор та вправ, народних, рухливих ігор з текстами та діалогом, сюрпризів, ігор-забав, де дитина виступає мовцем тощо).
8. Створення для кожної дитини ситуації успіху, захоплення, спонукання до висловлювання власної думки, прояву мовленнєвої ініціативи.
9. Доцільне використання наочних посібників. Ілюстративний матеріал має бути добре знайомим дітям, естетичним, привабливим.
10. Оптимальне співвідношення частин заняття за тривалістю (рівномірний розподіл часу між трьома частинами комплексного заняття).
11. Диференційований підхід до дітей, урахування їхніх індивідуальних та вікових особливостей. Проведення індивідуальної роботи з вихованцями на закріплення мовленнєвих умінь і навичок, набутих на занятті (не колекціонувати дитячі мовленнєві помилки з попередніх занять).
12. Оптимальна інтенсивність навантаження на дітей задля активізації їхньої розумової діяльності та запобігання втомі; дотримання визначеної тривалості заняття чи її подовження у разі підвищеного інтересу дітей, захоплення матеріалом.
13. Позитивна оцінка будь-якого результату (не допускати погроз, докорів, негативної оцінки мовленнєвої діяльності дітей), не допускати авторитарного впливу дорослих.
14. Забезпечення зворотного зв'язку.
15. Заняття має бути емоційним, давати дітям відчуття задоволення.
16. Забезпечення взаємозв'язку групових, індивідуально-групових та індивідуальних форм роботи з дітьми.
17. Добиватися невимушеності, розкутості дітей на занятті. Давати можливість приймати зручну для них позу, сидіти як за столом, так і на килимку (на стільчиках півколом чи без них).
18. Створення оптимального розвивального мовленнєвого середовища в групі (не обов'язково лише предметного): моделювання ситуацій спілкування; наявність прикладів для наслідування мови та мовлення; мотивація мовленнєвої діяльності дітей і створення умов для самостійної мовленнєвої діяльності (підтримка, заохочення).
19. Залежно від рівня мовленнєвого розвитку дітей вихователь вирішує, які мовленнєві завдання слід виносити на заняття, а які ватро включати в ігри-заняття, або у

невимушене побутове спілкування.

20. Доречно дотримуватися тематичного принципу розподілу лексики та різних мовленнєвих завдань відповідно до нього (по місцях) з метою активізації словника кожної дитини, граматичної правильності мови, звукової культури, збагачення мовленнєвого досвіду.

21. Дотримуватися принципу повторюваності програмових мовленнєвих завдань. Дидактично спрямовані мовленнєві ігри і заняття слід будувати так, щоб діти на кожному наступному занятті могли використовувати мовленнєвий досвід, набутий на попередніх заняттях та на різноманітних зв'язках між заняттями різного спрямування та характеру.

22. Мова вихователя має бути взірцем для наслідування (доброзичлива, м'яка, лагідна, емоційна, виразна, літературна), характер спілкування – щирим, довірливим, невимушеним, демократичним.

23. Дотримання основних правил формування активної мовленнєвої діяльності кожної дитини:

- вести дитину у занятті (грі) від простого до складного;
- не робити за дитину те, що вона може зробити сама;
- створювати на занятті (під час гри) вільну, невимушену обстановку;
- зацікавлювати малюка заняттям (грою), але не примушувати гратися;
- не заважати дитині думати, приймати самостійні рішення;
- частіше хвалити дитину, підбадьорювати її;
- радіти успіхам разом з дитиною.

ВИМОГИ ДО ПІДГРУПОВИХ ТА ФРОНТАЛЬНИХ ЛОГОПЕДИЧНИХ ЗАНЯТЬ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ФФНМ

Для фронтального заняття вибирається звук, який правильно вимовляється всіма дітьми групи.

Мета заняття:

- уточнення артикуляції даного звуку;
 - закріплення правильної вимови його в словах різної складності;
 - виділення на слух даної фонем.
1. Підібрати вправи на закріплення правильної вимови звуку на доступному лексичному матеріалі.
 2. Пропонувати дітям ізолювано вимовляти цей звук голосно і тихо, довго і коротко.
 3. Пропонувати дітям чітко вимовляти різні слова з цим звуком, уникати вживання недиференційованих і дефектних звуків.
 4. Забезпечити розвиток фонематичного слуху та підготовку до звукового аналізу (виділяти звук із ряду звуків, із слів, вибирати ті предмети, малюнки, назва яких починається вказаним звуком, вставляти пропущений звук і називати все слово).
 5. Пропонувати завдання зростаючої складності.
 6. Вводити вправи на розвиток процесів мислення.
 7. Заняття повинно бути динамічним, багатим на ігрові моменти.
 8. Виховувати у дітей контроль за своїм мовленням, діями та відповідями товаришів.
 9. Заняття має складатися з чотирьох етапів: організації, повторення, навчання та закріплення нового матеріалу.

Логопед до кожного етапу повинен дати чітку інструкцію, а в кінці заняття – диференційовану оцінку роботи кожної дитини, запропонувати вправи, виконання яких переконує, що мета досягнута.

ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ЗНМ

Логопедичні заняття в залежності від конкретних завдань та етапів корекції мовлення поділяються на такі види.

I. Заняття з формування лексико-граматичних категорій:

- заняття для збагачення словника дітей;
- заняття для формування граматичної будови мови, їх мета: розвиток розуміння мовлення, уточнення, розширення словникового запасу, введення узагальнюючих понять; формування навичок словотворення і словозміни; навчання побудови простих поширених речень та деяких видів складних синтаксичних конструкцій.

II. Заняття з формування звукової сторони мови Основні завдання:

- формування правильної вимови звуків;
- розвиток фонематичного сприймання;
- формування вимови слів різної звуко-складової будови;
- розвиток контролю за чіткістю та виразністю мови;
- підготовка до засвоєння елементарних навичок звукового аналізу та синтезу.

III. Заняття з розвитку зв'язного мовлення

Весь процес корекційного навчання має чітку комунікативну спрямованість. Засвоєні елементи мовної системи повинні вводиться у безпосереднє спілкування. Важливо навчити дітей використовувати відпрацьовані мовні операції в аналогічних нових ситуаціях, творчо використовувати одержані навички в різних видах діяльності.

Логопедичні фронтальні заняття з формування звуковимови будуються з урахуванням завдань та змісту кожного періоду навчання, їх специфіка обумовлює добір лексичного матеріалу із звуковим, що вивчається і правильно вимовляється.

Випускаються звуки, які діти не диференціюють. На кожному занятті обов'язково передбачаються вправи на:

- закріплення вимови певного звуку;
- розвиток фонематичного сприймання;
- оволодіння навичками аналізу, синтезу;
- розвиток слухо-мовленнєвої пам'яті.

Кожне заняття складається з декількох етапів, і до кожного з них логопед дає чітку інструкцію.

Враховуючи, що на фронтальні заняття виносяться звуки, які діти правильно вимовляють, не рекомендується витрачати більше 2-3 хвилин на артикуляційну гімнастику. Передбачається поступове ускладнення завдань для розрізнення мовних звуків. Характерною ознакою цих занять є поступове ускладнення пройдених граматичних категорій, врахування правил фонетичного оформлення.

ОРІЄНТОВНИЙ

ІНДИВІДУАЛЬНИЙ ПЛАН КОРЕКЦІЙНОЇ РОБОТИ ДЛЯ ДІТЕЙ ІЗ ФФНМ

- себе.
1. Розвивати рухливість артикуляційного апарату.
 2. Розвивати фонематичне сприймання, слухову увагу, вміння чути
 3. Розвивати координацію рухів, дрібну моторику.
 4. Розвивати всі психічні процеси.
 5. Усунути порушення звуковимови:
 - організувати роботу з постановки звуків (вказати, яких саме);
 - автоматизувати поставлені звуки у складах (прямих, обернених, зі збігом приголосних);
 - автоматизувати звуки у словах (з прямими, оберненими складами, зі збігом приголосних);
 - автоматизувати поставлені звуки у реченнях, зв'язному тексті;
 - провести диференціацію звуків (вказати яких).
 6. Підготувати до звукового аналізу слів. Вчити:
 - визначати місце звука в слові (на початку, в кінці, в середині слова);
 - визначати кількість складів, виділяти наголошений склад;
 - розрізняти слова, подібні за звучанням;
 - розрізняти слова з парними звуками;
 - розрізняти слова у фразі;
 - запам'ятовувати і відтворювати ряд слів.
 7. Збагачувати словниковий запас:
 - розширити, уточнити словник (вказати який);
 - навчити вживати узагальнюючі поняття (вказати які);
 - вправляти у встановленні причинно-наслідкових зв'язків, у класифікації, вилученні зайвого предмета;
 - навчити вимовляти слова складної структури.
 8. Формувати граматичну будову мовлення:
 - навчити дотримуватись порядку слів у реченні;
 - вправляти у вживанні збірних іменників;
 - навчити правильно чергувати звуки в основі при відмінюванні іменників, дієслів;

- навчити правильно користуватись сполучниками та сполучними словами у складнопідрядних реченнях.
9. Навчити контролювати своє мовлення.

ІНДИВІДУАЛЬНА ПРОГРАМА РОЗВИТКУ

1. Період виконання _____

2. Загальні відомості про учня: прізвище, ім'я, по батькові (за наявності)

_____ дата народження _____

_____ повна назва закладу загальної середньої освіти, в якому навчається
учень _____

_____ рік навчання _____

клас навчання _____

контактні номери телефонів батьків (інших законних
представників) для термінового зв'язку _____

3. Індивідуальні особливості розвитку учня:

Наявний рівень знань і вмінь і навичок учня (компетенції)	Опис освітніх труднощів учня, виявлених у закладі освіти	Потреби
Знає Вміє Володіє Розуміє Здатний Засвоїв Застосовує (самостійно, з підказками)	інтелектуальні труднощі функціональні (сенсорні, моторні, мовленнєві) труднощі фізичні труднощі навчальні труднощі	працювати над розвивати формувати вчити

4. Рекомендації щодо організації освітнього процесу особи з особливими
освітніми потребами (зазначити необхідне):1) *рекомендований рівень підтримки:*

- ☐ перший рівень підтримки;
☐ другий рівень підтримки; третій
☐ рівень підтримки; четвертий
☐ рівень підтримки; п'ятий рівень
☐ підтримки;

2) *адаптація та модифікація освітнього середовища:*

Назва адаптації/модифікації	Так/ні	Примітка
Пристосування середовища:		
доступність		
освітлення		
рівень шуму		
потреба в усамітненні, його періодичність та місце (ресурсна кімната, медіатека тощо)		
Психолого-педагогічна адаптація:		
використання візуального розкладу		
збільшення часу на виконання завдань		
збільшення обсягу допомоги (навідне питання, демонстрація зразка, нагадування тощо)		

руховий режим		
використання заохочень		
використання засобів для концентрації уваги		
інше		
Адаптація навчального матеріалу:		
картки-підказки, картки-інструкції		
Засоби альтернативної комунікації		
інше		
Модифікація:		
скорочення змісту навчального предмета		
зниження вимог для виконання завдань		
інше		

3) потреба у використанні:

☐ жестової мови та/або залученні перекладача жестової мови; шрифту Брайля;

4) потреба в додаткових заняттях з:

☐ та
☐ к
☐ ні

5) потреба в консультації з:

☐ фахівцями інклюзивно-ресурсного центру;
☐ фахівцями спеціальних закладів освіти;
☐ іншими фахівцями

☐ та
☐ к
☐ ні.

6) наявність індивідуального навчального плану: у разі потреби в індивідуальному навчальному плані зазначити навчальні предмети (інтегровані курси), які потребують адаптації чи модифікації, та відповідального за розроблення індивідуального навчального плану педагогічного працівника:

Навчальний предмет (інтегрований курс)	Адаптація чи модифікація	Відповідальний педагогічний працівник

5. Додаткові психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги (заняття):

Найменування заняття (послуги)	Фахівець, який проводить заняття (надає послугу)	Місце проведення	Розклад занять

6. Навчання:

☐ за розкладом класу;

☐ за адаптованим розкладом, з відвідуванням окремих уроків за індивідуальним розкладом відповідно до індивідуального навчального плану, зазначити які: _____

☐ за модифікованим розкладом.

7. Забезпечення асистента учня (учениці):

1) потреба в асистентові учня (учениці) (супроводі під час інклюзивного навчання):

☐ та

☐ к

ні;

2) асистентом учня (учениці) є:

☐

батьки:

☐

☐

інші

законні

представники

уповноважена батьками особа зазначити прізвище, власне

ім'я, по батькові та контактні дані

☐

соціальний працівник

(зазначити прізвище, власне ім'я, по батькові та контактні дані

8. Забезпечення допоміжними засобами навчання:

1) потреба у підручниках:

☐

підручники для закладів загальної середньої освіти та матеріали; адаптація

☐

підручників для закладів загальної середньої освіти та

матеріалів;

☐

підручники для осіб з особливими освітніми потребами та матеріали.

2) допоміжні засоби для навчання:

☐ та

☐ к

ні.

Зазначити перелік засобів навчання, які потребує учень (учениця):

9. Потреба в розумному пристосуванні:

☐

так, зазначити яка:

☐

ні.

10. Особливості проведення оцінювання:

☐

адаптації проведення оцінювання за часом та змістом, зокрема: збільшення часу на виконання завдань; зменшення кількості завдань; використання зручних форм роботи (тести, усні опитування, аудіозавдання тощо) відповідно до потреб;

☐

використання доступних форм викладу інформації для оцінювання (шрифту Брайля, письмових чи усних завдань тощо);

☐

використання окремих карток з завданнями чи адаптованих матеріалів під час оцінювання;

☐

адаптація завдань для оцінювання до особливостей сприйняття інформації

(уникнення графічних завдань для осіб з порушенням зору, уникнення або створення комфортних умов для усних опитувань для осіб, які цього потребують, тощо);

☐ інше (зазначити _____ що)

11. Потреба у продовженні строків навчання:

☐ та
☐ к
ні.

12. Додаткові напрями роботи:

За сферами розвитку	Ціль	Очікувані результати, яких планується досягнути	Рівень досягнутих результатів (заповнюється після виконання індивідуальної програми розвитку)
Розвиток інтелектуальної сфери			
Розвиток сенсорної, моторної			
Розвиток мовленнєвої сфери			
Розвиток фізичних здібностей			
Розвиток емоційно-вольової сфери			
Розвиток соціальної сфери			
Подолання навчальних труднощів			
Інші			

13. Члени команди психолого-педагогічного супроводу, які склали індивідуальну програму розвитку:

Прізвище, власне ім'я, по батькові (за наявності)	Посада	Підпис

Індивідуальну програму розвитку погоджено одним з батьків (іншим законним представником) учня:

(зазначити прізвище, власне ім'я, по батькові одного з батьків (іншого законного представника) учня)

підпис _____ дата _____

ОРІЄНТОВНИЙ ПЛАН-СХЕМА ЗАНЯТТЯ З ЛОГОРИТМІКИ

Тема

Мета

I. Підготовча частина (5-7 хв.)

- вправи для активізації уваги, пам'яті, сприймання
- вправи для нормалізації психо-емоційного та м'язового тону (зняття зайвої напруги / тонізація)
- установка на темп рухів за допомогою музики

II. Основна частина (10-15 хв.)

орієнтовні завдання

- дихальні та голосові вправи
 - артикуляційні, мімічні вправи
 - вправи для регуляції м'язового тону
 - вправи для сприймання музичного темпо-ритму
 - вправи для сприймання моторного ритму
 - вправи для сприймання складового, словесного ритму
 - вправи для розвитку координації рухів кінцівок
 - пальчикові вправи
 - вправи-ігри з музичними інструментами
 - спів; вправи для координації співу з рухами
 - вправи для координації мовлення з рухами
- *інші види вправ у відповідності до теми, мети, мовленнєвого порушення, вікових та індивідуальних особливостей дітей*

III. Заклучна частіна (2-7 хв)

- врівноваження психоемоційного стану (дихальні, релаксаційні вправи)
- вправи на розвиток творчої уяви